

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. december 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Ketilbjørn Hertz
Sagsnr.: 2014-0037-0098
Dok.: 1396832

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 8 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Samfundstjeneste m.v.) (L 50), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jan E. Jørgensen (V).

Mette Frederiksen

/

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 8 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Samfundstjeneste m.v.) (L 50):

”Vil ministeren komme med en række eksempler på voldssager, hvor der med lovforslaget påtænkes øget brug af samfundstjeneste?”

Svar:

Der lægges med lovforslaget op til, at samfundstjeneste kan anvendes over for et bredt felt af kriminalitetsformer, og at kriminalitetens art således tillægges mindre betydning ved den samlede vurdering af, om samfundstjeneste bør anvendes i den konkrete sag. En udvidet brug af samfundstjeneste på straffelovens område bør navnlig komme på tale ved førstegangs-overtrædelser, der ikke har karakter af organiseret eller banderelateret kriminalitet. Som anført i pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger vil den udvidede brug af samfundstjeneste bl.a. omfatte visse sager vedrørende simpel vold.

Anvendelse af samfundstjeneste i voldssager er nærmere omtalt i pkt. 4.2.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor Straffelovrådets overvejelser herom er gengivet, og pkt. 4.2.6, hvor Justitsministeriet tilslutter sig Straffelovrådets overvejelser. Det fremgår heraf nærmere, at der med lovforslaget lægges op til:

”at samfundstjeneste fremover bør kunne anvendes i sager om simpel vold (straffelovens § 244) ligesom i andre sager, dvs. at de almindelige krav med hensyn til egnethed og omfanget og alvoren af eventuel tidligere kriminalitet skal være opfyldt, men at det ikke herudover kræves, at særlige grunde taler for anvendelse af samfundstjeneste. Dette vil efter Straffelovrådets opfattelse i vidt omfang ligge i forlængelse af den praksis, som allerede har udviklet sig, hvorefter samfundstjeneste hyppigt anvendes i sager om simpel vold, hvis der forud for volden har været uoverensstemmelser mellem gerningsmanden og forurettede, eller hvis gerningsmanden er ung. Denne udvikling har som nævnt ikke haft negative konsekvenser, og i sager om simpel vold, hvor de generelle forhold, som kan tale imod en anvendelse af samfundstjeneste, ikke foreligger, ser Straffelovrådet ingen betænkeligheder i en fortsat udvikling i retspraksis i retning af øget anvendelse af samfundstjeneste også i tilfælde, hvor der ikke har været forudgående uoverensstemmelser og gerningsmanden ikke er ung. Derimod bør der – ligesom i dag – også i sager om simpel vold fortsat udvises tilbageholdenhed med at anvende samfundstjeneste i tilfælde, hvor der er tale om

mere organiseret kriminalitet, eller hvor forurettede er påført betydelige fysiske eller psykiske skader. Det samme gælder som udgangspunkt, hvis volden er udøvet over for et særligt værgeløst offer eller en tilfældig forbipasserende.”

Som det fremgår heraf, lægges der med lovforslaget op til en udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste i sager om simpel vold (straffelovens § 244), som ligger i forlængelse af den praksis, som allerede har udviklet sig, hvorefter samfundstjeneste hyppigt anvendes i sager om simpel vold, hvis der forud for volden har været uoverensstemmelser mellem gerningsmanden og forurettede, eller hvis gerningsmanden er ung.

Der lægges således op til en fortsat udvikling i retspraksis i retning af øget anvendelse af samfundstjeneste også i tilfælde, hvor der ikke har været forudgående uoverensstemmelser og gerningsmanden ikke er ung.

Som det ligeledes fremgår, lægges der imidlertid ikke op til nogen ændringer i anvendelsen af samfundstjeneste i sager om simpel vold, hvor der er tale om mere organiseret kriminalitet, eller hvor forurettede er påført betydelige fysiske eller psykiske skader.

Endelig fremgår det, at der lægges op til at være mere tilbageholdende med at udvide anvendelsen af samfundstjeneste, hvis volden er udøvet over for et særligt værgeløst offer eller en tilfældig forbipasserende.

Samlet set lægges der med lovforslaget alene op til en mindre udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste i sager om simpel vold. Som simpel vold anses f.eks. i almindelighed i praksis knytnæveslag eller spark.

Derimod vil eksempelvis knivstik eller slag med et tungt redskab i almindelighed i praksis blive henført under straffelovens § 245 om grov vold. Den foreslåede mindre udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste gælder alene i sager om simpel vold.

Det vil uændret være et krav for idømmelse af samfundstjeneste, at tiltalte er egnet til at udføre samfundstjeneste. Egnethedsvurderingen er en helhedsvurdering af navnlig:

- motivation for at udføre samfundstjeneste,
- arbejdsevne (tilknytning til arbejdsmarkedet, fysisk helbred) og
- stabilitet (psykisk helbred, fast bolig, ingen misbrugsproblemer).

Der er tale om en samlet vurdering, og de enkelte elementer, som er opregnet, er ikke udslagsgivende i sig selv.

I de sager, hvor tiltalte er egnet til at udføre samfundstjeneste, vil det uændret bero på en samlet vurdering af sagens omstændigheder, om sagen skal afgøres med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Det er således uændret retten, der i den enkelte sag skal vurdere, om det vil være forsvarligt, at den konkrete gerningsmand straffes med samfundstjeneste. Denne afgørelse træffes i sager, hvor tiltalte har nægtet sig skyldig, eller som er blevet anket til landsretten, under medvirken af lægdommere.

Det vil imidlertid være op til domstolene at udmønte den foreslåede mindre udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste i konkrete sager om simpel vold inden for de retningslinjer, der fremgår af lovforslagets bemærkninger, og som er gengivet ovenfor.